

Sygn. akt IV KK 251/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **T. K.**

skazanego z art. 157 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 20 sierpnia 2020 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w K. na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 19 grudnia 2018 r., sygn. akt IX Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 21 maja 2018 r., sygn. akt IX K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu Rejonowego w K. w zakresie rozstrzygnięcia o obowiązku
naprawienia szkody na rzecz P. C..**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 maja 2018 r. o sygn. akt IX K (...), w zakresie mającym
znaczenie z punktu widzenia wniesionej w sprawie kasacji, Sąd Rejonowy w K.,

uznał T. K. za winnego tego, że w dniu 27 marca 2017 roku, w K., dokonał zaboru w celu przywłaszczenia stanowiących własność P. C. obrączki koloru złotego o wartości 20 zł oraz pieniędzy w kwocie 55 zł, po uprzednim użyciu wobec niego przemocy polegającej na zadawaniu mu uderzeń pięścią oraz kopaniu, w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci sińców z obrzękiem na twarzy i głowie, sińca i otarć naskórka na twarzy, uszkodzenia śluzówki policzka prawego, sińca na prawej małżowinie usznej, dolegliwości bólowych głowy, biodra lewego, naruszając w ten sposób czynności narządu ciała P. C. na okres czasu trwający nie dłużej niż siedem dni, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu pięciu lat od odbycia co najmniej roku kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 28 marca 2012 r., sygn. akt IX K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 listopada 2012 r., sygn. akt IX Ka (...) za umyślne przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od dnia 19 maja 2013 r. do dnia 15 maja 2015 r. z zaliczeniem okresów od dnia 12 lutego 2010 r. do dnia 14 lutego 2010 r. oraz od dnia 12 marca 2010 r. do dnia 14 marca 2010 r., tj. przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. (pkt I wyroku).

Nadto, w związku z przypisaniem oskarżonemu popełnienia wskazanego przestępstwa, na podstawie art. 46 § 1 k.k., zasądzono od oskarżonego na rzecz P. C. kwotę 55 zł tytułem naprawienia szkody (pkt. IV wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez oskarżonego i jego obrońcę, Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 19 grudnia 2018 r., sygn. akt IX Ka (...), zmienił zaskarżone orzeczenie m.in. w ten sposób, że w ramach czynu zarzucanego T. K. w pkt I aktu oskarżenia (pkt I wyroku), uznał go za winnego tego, że:

a) w dniu 27 marca 2017 r. w K. uderzając pięścią oraz kopiąc P. C. spowodował u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci sińców z obrzękiem na twarzy i głowie, sińca i otarć naskórka na twarzy, uszkodzenia śluzówki policzka prawego, sińca na prawej małżowinie usznej, czym naruszył czynności narządów ciała pokrzywdzonego na okres trwający nie dłużej niż siedem dni, tj. przestępstwa z art. 157 § 2 k.k., jak również tego, że:

b) w dniu 27 marca 2017 r. w K. dokonał kradzieży obrączki koloru złotego wartości 20 zł na szkodę P. C., tj. wykroczenia z art. 119 § 1 k.w.; utrzymując w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie.

Z uzasadnienia tegoż wyroku wynika, że w ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dał podstaw do ustalenia, że oskarżony zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 55 zł na szkodę P. C..

Z kasacją od prawomocnego wyroku wystąpił Prokurator Rejonowy w K.. Zaskarżył on powyższy wyrok na korzyść T. K. w zakresie utrzymującym w mocy rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w K. o obowiązku naprawienia szkody na rzecz P. C., zawarte w pkt IV orzeczenia Sądu I Instancji. Zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., a polegające na nienależytym rozpoznaniu apelacji wniesionych na korzyść oskarżonego, przejawiające się w tym, iż Sąd Okręgowy w K., przypisując T. K. w ramach czynu określonego w punkcie I aktu oskarżenia, popełnienie przestępstwa z art. 157 § 2 k.k. i wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. na szkodę P. C., oraz przyjmując, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dał podstaw do ustalenia, że T. K. dopuszczając się w/w wykroczenia dokonał kradzieży stanowiących własność P. C. pieniędzy w kwocie 55 złotych, jednocześnie utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji w zakresie nałożenia obowiązku naprawienia szkody w tej wysokości na rzecz P. C., co w konsekwencji doprowadziło do obrazy przepisu art. 46 § 1 k.k.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt. II, w zakresie utrzymującym w mocy orzeczenie Sądu I Instancji, zawarte w pkt. IV, wydane na podstawie art. 46 § 1 k.k., a dotyczące obowiązku naprawienia szkody na rzecz P. C..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest w całości oczywiście zasadna i dlatego mogła być uwzględniona na posiedzeniu (art. 535 § 5 k.p.k.).

Doszło bowiem do naruszenia prawa, o jakim mowa w zarzucie kasacji, które rzutowało wręcz w istotny sposób na treść zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy przyjmując, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do ustalenia, iż oskarżony zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 55 zł na szkodę P. C., jednocześnie utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji w zakresie zasądzenia od T. K., na podstawie art. 46 § 1 k.k., na rzecz pokrzywdzonego P. C. kwoty 55 zł tytułem naprawienia szkody. Nie może bowiem budzić wątpliwości, że art. 46 § 1 k.k. dotyczy orzeczenia – i to w razie skazania za przestępstwo - obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej owym przestępstwem. Skoro w sprawie niniejszej zdaniem Sądu Okręgowego nie można było przypisać oskarżonemu zaboru w celu przywłaszczenia Piotrowi Cwale pieniędzy w kwocie 55 zł, to nie wchodziło tym samym w grę orzeczenie obowiązku naprawienia szkody narzecz tej osoby. W toku kontroli odwoławczej Sąd Okręgowy nieprawidłowo utrzymał zatem w mocy zaskarżony wyrok w zakresie zasądzenia od oskarżonego, na podstawie art. 46 § 1 k.k., na rzecz pokrzywdzonego P. C. kwoty 55 zł tytułem naprawienia szkody.

Z powyższych względów niniejsza kasacja jest uzasadniona. Dlatego też, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w zakresie utrzymującym w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K. w pkt. IV jego sentencji, w części dotyczącej obowiązku naprawienia szkody na rzecz P. C. oraz wyrok Sądu Rejonowego odnośnie do tego rozstrzygnięcia, bez rozstrzygnięcia następczego, gdyż jest to wystarczające do wyeliminowania zaistniałej obrazy prawa.

Na tym można byłoby właściwie zakończyć niniejsze wywody, gdyby nie konieczność zwrócenia uwagi na okoliczność, że Sąd odwoławczy w komparycji swego wyroku (podobnie zresztą, jak i w protokołach rozprawy odwoławczej) wadliwie podał, iż rozpoznawał apelację od wyroku z dnia 23 kwietnia 2018 r. Jak wynika jednak z protokołu ogłoszenia wyroku (k. 668) oraz postanowienia o sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej zawartej w wyroku (k. 683, wyrok po sprostowaniu – k. 687), orzeczenie to zapadło w dniu 21 maja 2018 r. Okoliczność tę dostrzeżono na etapie sporządzania uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, skoro w pisemnych wywodach podano prawidłową datę wydania wyroku (k. 783).

Nie dokonano jednak stosownego sprostowania treści zapadłego wyroku Sądu Okręgowego oraz wskazanych protokołów. Omyłki w omawianym zakresie nie ustrzegł się również autor kasacji.

Przypomnieć tu też trzeba, że stosownie do art. 105 § 2 k.p.k. sprostowania oczywistych omyłek pisarskich dokonuje organ, który popełnił omyłkę. Jeżeli postępowanie toczy się przed instancją odwoławczą, może ona z urzędu sprostować orzeczenie pierwszej instancji. W orzecznictwie podnosi się jednak zasadnie, że Sąd Najwyższy dokonuje sprostowania tego rodzaju omyłek wyłącznie w odniesieniu do wydanych przez siebie orzeczeń, natomiast nie ma takiej kompetencji w związku z rozpoznawaniem kasacji w stosunku do omyłek w orzeczeniach sądów odwoławczych czy sądów pierwszej instancji, gdyż nie może zostać potraktowany za „instancję odwoławczą” w rozumieniu przywołanego przepisu (tak np. postanowienie SN z dnia 3 lutego 2010 r., IV KK 351/09 czy wyrok SN z dnia 1 października 2015 r., II KK 124/15). Sprostowania dokonać można przy tym w każdym czasie (art. 105 § 1 *in fine* k.p.k.), a więc również po uprawomocnieniu się orzeczenia.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak w wyroku.